

Александра Фостиков*

Историјски институт
Београд

ТРИ ДОКУМЕНТА О РАЗРЕШЕЊУ РАЧУНА ВУКШЕ МИШЕТИЋА**

1405, септембар 12; 1405, октобар 2.

Сажетак: По истеку закупа и свођењу рачуна владари су закупцима, дубровачким грађанима, према одредбама дубровачке владе издавали рачун о разрешењу дуга. У складу са постојећим законом, издата су и три разрешна акта дубровачком властелину Вукши Мишетићу: повеља и писмо (тзв. дводелна разрешница) монахиње Јевгеније (кнегиње Милице) поводом свођења рачуна о исплати дуга на име закупа Рудничке и Побрешких царина и писмо – разрешница деспота Стефана о исплати дуга на име закупа Побрешке царине.

Кључне речи: деспот Стефан, монахиња Јевгенија, царине (Рудничке, Побрешке), Вукша Мишетић, разрешница.

Опис исправа

Сва три акта сачувана су у препису¹ дубровачког канцелара, Руска Христофоровића, у серији *Diversa Cancellariae*, vol. 36, код првог јануара 1406. године. Сва три су преписани један испод другог, на истом листу, а прате их и два записа, о њиховој регистрацији, један краћи на српскословенском, и други, дужи, на латинском језику.

* Ел. пошта: aleks.fostikov@gmail.com

** Рад је настао као резултат истраживања на пројекту Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије: *Средњовековне српске земље (13–15. век): политички, привредни, друштвени и правни процеси* (ев. бр. 177029).

¹ Сва акта о дуговању, где спадају и разрешнице, према закону града Дубровника (1341) завођена су у општинске књиге – А. Фостиков, Н. Исаиловић, *Повеља краља Стефана Дабиче о разрешењу рачуна Драгоја Гучетића и браће му*, ССА 8 (2009) 143, нап. 1; Н. Порчић, *Дипломатички обрасци српских средњовековних разрешних докумената*, Споменица академика Симе Ћирковића, Београд 2011, 269–271, са изворима и старијом литературом.

Три документа о разрешењу рачуна Вукше Мишетића

длъжанъ ни динарь и сию книгѣ послахъ по момъ |13| члов(ѣ)кѣ по Драг-
цѣ Тепши по комъ ꙗ и г[оспо]д[и]нъ деспотъ послалъ своѣ книге |14|
рождѣства Хр(исто)ва на тисѣкю и четириста и петъ гвдищъ и писа се
сиа |15| книга м(ѣсе)ца септемьвриа .ѿ. г. д(ь)нъ на Расине кѣде се г[ос-
по]д[и]нъ деспотъ |16| женаше. И писа Тѣвица дикакъ а томѣди сведокъ
Петръ челникъ +

III

|17| + М(и)л(о)стю Б(о)жикю г[оспо]д[и]нъ Срѣвкѣмъ деспотъ
Стѣфанъ. Кнезѣ и властелем(ь) |18| и вьсои шкинѣ гр[а]да Дѣбровника
да знате како ми дрѣжа ц(а)рине Побрѣжке. |19| Влькша Мишетикъ
гвдище и все ми плати и не вста ми длъж(а)нъ ни динарь. |20| Да га вѣ-
рѣкте кре ми ꙗ платилъ все. И писа се м(ѣ)с(е)ца ш(к)тѣвриа .ѿ. д(ь)нъ
на Ра|21|сине тисѣка и четреста и петъ лѣтъ. И сию ви книгѣ ѣдахъ по
мом(ь) |22| члов(ѣ)кѣ да вѣрѣкте кре ми ꙗ исправилъ все.

Записи о регистрацији разрешнице

|23| + Заповѣдию г[оспо]д[и]на ми кнеза и негвѣхъ изевранѣхъ
властель ꙗ Рѣско логвфетъ |24| исписахъ се вишеписанно шдъ рѣчи на
рѣчь изъ .г. книге коѣ г(о)сп(о)га Еугѣниа |25| и г[оспо]д[и]нъ деспотъ
посла кнезѣ и властелемъ Дѣбровчѣмъ а по нихъ члов(ѣ)кѣ |26| по
Драгцѣ Тепшѣ.

|27| Die suprascripto. |28| De mandato domini rectoris Ser Simeonis de
Gozijs et eius minoris consilli tres litere suprascripte hic superius |29| scripte
in litere sclauicha fuerunt registrate ut supra que portate et presentate
fuerunt |30| dicto minori consilio per Dragez Tepssa hominem predictorum
et registrate fuerunt |31| ut superius continetur manu Ruschi cancellarij sclau-
uichi dicti communis ad instanciam et |32| requisicionem Ser Volcij
Michaelis de Babalio superius nominati.

Превод

I

Ја, госпођа Јевгенија, учиних милост Вукши Мишетићу. Да је на
знање сваком човеку, било Србину или Дубровчанину, како је држао
царине у земљи господства ми, Рудничку царину и Побрешке царине.

Александра Фостиков

И дао ми је од царина, за све исправан рачун и платио ми је све, није остао дужан ни динар. И сама госпођа Јевгенија нареди да се запише у години од рођења Христовог 1405, месеца септембра, дванаестог дана на Расини, када се господин деспот женио. И исписа Тубица дијак, а томе сведок је Петар челник.

II

Од госпође Јевгеније кнезу који влада и властели града Дубровника. Да вам је на знање како је Вукша Мишетић држао царине моје, Рудничку царину и Побрешке царине и да ми је од царине дао исправан рачун и да ми је платио све, није остао дужан ни динар. И ову књигу послах по мом човеку, по Драгцу Тепши, по коме је своје књиге послао и господин деспот. У години од рођења Христовог 1405. и ова књига писана је месеца септембра, дванаестог дана на Расини, када се господин деспот женио. И исписа Тубица дијак, а томе сведок је Петар челник.

III

Милошћу Божијом господин Срба деспот Стефан кнезу и властели и целој Општини града Дубровника. Да знате како ми је Вукша Мишетић држао царине Побрешке и да ми је све за годину (ту) платио и да није остао дужан ни динар. Да му верујете јер ми је све платио. Писано месеца октобра, другог дана на Расини, 1405. године. И ову књигу послах по мом човеку. Да верујете јер ми је све исплаћено.

Записи о регистрацији разрешнице

По заповеди господина кнеза ми и његове изабране властеле, ја Руско логотет, преписао сам све вишеписано од речи до речи из три књиге које су госпођа Јевгенија и господин деспот послали кнезу и властели Дубровчанима, а по њиховом човеку Драгцу Тепши.

Горе наведеног дана. По заповеди господина кнеза сер Симеона Гучетића и његовог Малог већа, три наведена писма, овде изнад написана словенским писменима, забележена су као (што стоји) горе, донета и предочена реченом Малом већу од Драгца Тепше, човека поменутих, и регистрована, као што је горе наведено, руком Руска, словенског канцелара поменуте Општине, на захтев и молбу горе именованог сер Вукше Мишетића Бобаљевића.

Дипломатичке особености

Изгледа да у писању разрешница⁵ није било устаљеног реда у канцеларијама српских средњовековних земаља, па тако ни правила када су писане дводелне, а када једноделне, као ни које формуле су при том коришћене. Ипак, посебно шаренило дипломатичких разноврсности јавља се управо у канцеларијама кнегиње Милице и деспота Стефана. Како ове разноликости нестаје након смрти кнегиње,⁶ можда је она била последица управо постојања две различите канцеларије савладара. Иако наизглед веома кратка документа, она заправо обилују фактографским чињеницама, које указују на време женидбе деспота Стефана,⁷ постојање посебног двора Милице и као монахиње Јевгеније, на њену самосталну власт над Рудником, на суштину и оквире савладарских односа Милице и деспота Стефана,⁸ као и на успостављање

⁵ О термину разрешница, као и развоју овог типа докумената, видети: А. Веселиновић, *Царински систем у Србији у доба деспотовине*, ИГ 1–2 (1984) 11–14; С. Павловић, *Синтаксичка структура старосрпске раздружице*, Зборник МС за филологију и лингвистику 42–1 (1999) 113–122; Н. Порчић, *Дипломатички обрасци*, 269–288, са изворима и старијом литературом.

⁶ Од 1406. године разрешнице деспота, као самосталног владара, устаљују се по форми, сличној управо овде донесеном акту и касније увек представљају само писма упућена Општини – С. Ђирковић, *Осумњичене повеље кнегиње Милице и деспота Стефана*, ИЧ 6 (1956) 142. Вероватно да је на касније устаљивање форме имала утицај и реформа правописа и језика.

⁷ О браку деспота Стефана и Јелене Гатилузи, као и о њеном боравку у Србији нема пуно података – М. А. Пурковић, *Кнез и деспот Стефан Лазаревић*, Београд 1978, 64–65; И. Ђурић, *Сумрак Византије*, Београд 1984, 128, нап. 103; П. Драгичевић, *Српска канцеларија на острву Лезбосу*, Прилози КИФ 75 (2009) 15–17, са старијом литературом. Овај брак свакако је неко време потрајао, јер се деспот изгледа надао наследнику – М. Благојевић, *Савладарство у српским земљама после смрти цара Уроша*, Немањићи и Лазаревићи, Београд 2004, 372 [= ЗРВИ 21 (1982) 183–212]. О времену женидбе видети и под *Дипломатичке особености. Датум*.

⁸ У основи, статус Милице као савладара, остао је непромењен и након њеног замонашења, а уживала га је, судећи по овде објављеним документима, све до своје смрти. Не само да се сама интитулише као *кнегиња кир Јевгенија монахиња* (потпис у истом документу *Јевгенија монахиња кнегиња*), већ је и Дубровчани, вешти дипломати и врсни познаваоци реалних односа и прилика, ословљавају чак и са *славна и велможна госпођа*. У сопственим актима називају је и даље световним именом и титулом, попут *кнегиња Рашке, новобрdsка кнегиња, кнегиња Милица*, а као кнегињу је бележи и Руско, приликом регистрације разрешнице Мароју Лебровићу – Љ. Стојановић, *Повеље и писма* I–1, 195, № 204; А. Младеновић, *Повеље и писма деспота Стефана*, 230; М. Пурковић, *Принцезе из куће Немањића*, Београд 1996, 90–91; М. Благојевић, *Савладарство у српским земљама после смрти цара Уроша*, 357–370. О

Побрешких царина, које сведоче о привредном успону српских области на обали Дунава. Такође ова документа говоре у прилог чињеници да у то време престоница деспота још није била пресељена,⁹ а додатно расветљавају и личност Вукше Мишетића, доприносећи његовој ближој идентификацији.

(I) Први акт, повеља кнегиње Милице представља у оквиру дводелне разрешнице, разрешницу у ужем смислу, за коју се изгледа користио и термин милост (*gratia*), који и сама Милица у овом акту помиње.¹⁰ Након кратке интитулације, која такође сведочи о већ поменутом статусу Милице као монахиње савладарке, следи диспозиција, ван уобичајног места, па инскрипција, којој следе промулгација, према Станоју Станојевићу налик на промулгацију у хумским актима,¹¹ на коју се настављају експозиција и наредба да се одлука запише.¹² На крају се налазе завршне формуле: датум, потпис писара и име сведока.¹³

(II) Други акт Милице, пратеће писмо – потврда Дубровачкој влади да је њен грађанин ослобођен даљих потраживања, конципиран је према другом обрасцу, у складу са различитом наменом. Након интитулације, долазе према уобичајном распореду инскрипција, промулгација и експозиција, са кратком диспозицијом, као и име доносиоца (најава слања по веровном лицу), а затим и завршне формуле налик редоследу из претходног акта: датум, потпис писара и име сведока.

(III) За разлику од разрешнице Милице, Стефанов акт представља једноделни документ у форми писма, који започиње интитулацијом,

њеним интитулацијама видети и: С. Станојевић, *Студије о српској дипломатици*, Глас СКА 92 (1913) 157.

⁹ Присуство кнегиње Милице и деспота Стефана „на Расини“ у време деспотове женидбе, свакако указују на чињеницу да је бар у то време деспотова престоница и даље била у Крушевцу, у ком се још 1417. изричито помиње деспотов двор. *Крушевац*, у: *Лексикон градова и тргова средњовековних српских земаља*, Београд 2010, 152 (Н. Ђокић).

¹⁰ А. Фостиков, Н. Исаиловић, *Повеља краља Стефана Дабиче о разрешењу рачуна Драгоја Гучетића и браће му*, ССА 8 (2009) 150.

¹¹ С. Станојевић, *Студије о српској дипломатици*, Глас СКА 94 (1914) 253, 256–257.

¹² Препоручити/наручити означава према С. Станојевићу наредбу за материјално писање повеље – С. Станојевић, *Студије о српској дипломатици*, Глас СКА 156 (1933) 73–74.

¹³ С. Станојевић сматра неубичајним ова два акта кнегиње Милице, посебно због навођења сведока, што сматра нетипичним за рашка акта, те их пореди са наводним фалсификатима Јегеније – С. Станојевић, *Студије о српској дипломатици*, Глас СКА 110 (1924) 20. Уп. С. Ћирковић, *Осумњичене повеље кнегиње Милице и деспота Стефана*, 139–155.

којој следе инскрипција, промулгација, експозиција, диспозиција и датум. Уместо да се акт овде заврши, након датума, следи додаток, који се обично налази испред датума, као у случају писма кнегиње Милице (II), а који представља короборацију у облику помена веровног лица – доносиоца писма, на коју се наставља формула опуномоћења.¹⁴

Како је сва писма преписао Руско, како сам каже *од речи до речи*, могуће је да су сва три имала симболичку инвокацију на почетку, која се изгледа често користила у разрешницама кнегиње Милице.¹⁵ Оба акта Милице, писао је дијак Тубица, и у оба акта наведен је исти сведок, челник Петар. Писар потврде деспота Стефана није познат, као ни чињеница да ли су ова акта била запечаћена. У Дубровник их је донео заједнички представник Милице и Стефана, *њихов човек*, Драгац Тепша.¹⁶

Датум. Сва три акта датирана су временом и местом, али према различитом редоследу и обиму. Документа кнегиње Милице имају обимнији начин датирања, па се тако прво наводи начин рачунања времена (од рођења Христа), па година (словима), месец (словима), дан (нумеричка вредност слова глаголице) и место, а затим и важан догађај, женидба деспота Стефана. У датуму Стефанове потврде начин датирања времена се уопште не спомиње, као ни његова женидба, већ се само наводе месец (словима), дан (нумеричка вредност слова глаголице) и година (словима), по истом принципу као и у потврдама Милице.

Ипак, чињенице да су акта писана различитог датума и то са око 20 дана разлике, али у истом месту, као и да су у складу са претходним договором (II), послата заједно, наводи на мишљење да се вероватно за њихово слање, а можда и писање чекало на завршетак свадбених свечаности, током којих је, док је дипломатска активност трајала, преписка текла вероватно нешто спорије.¹⁷ Тако податак о наредби за писање (I) отвара могућност да су акта Милице можда записана нешто

¹⁴ Н. Порчић, *Дипломатички обрасци*, 277, 282–283.

¹⁵ Коришћење симболичке инвокације иако уобичајно у рашкој канцеларији није типично за ову врсту докумената – С. Станојевић, *Студије о српској дипломатици*, Глас СКА 90 (1912) 106; С. Ћирковић, *Осумњичене повеље кнегиње Милице и деспота Стефана*, 142–143.

¹⁶ Није познато да ли је том приликом Драгац донео још нека документа деспота. Руско их је према његовим белешкама регистровао три, односно она која је по закону био дужан да препише. Ипак, судећи према речима Милице (II) изгледа да их је било више.

¹⁷ Свадбене свечаности, посебно владарске, као вишедневне светковине могле су да и потрају, све од доласка младе до завршетка славља – С. Бојанин, *Забаве и светковине у средњовековној Србији: од краја XII до краја XV века*, Београд 2005, 169–180.

касније, али да носе датум правног чина, односно датум доношења одлуке о поравњању рачуна.¹⁸ Разликовање у датумима, као и спомен женидбе деспота Стефана отварају и нова питања. Тако остаје неразјашњено да ли се речи Милице односе на само венчање или на свадбене свечаности, као и где се тачно ова светковина празновала.¹⁹ Такође остаје непознато зашто су акта регистрована тек након скоро два месеца, као и да ли је њихово слање било успорено неким додатним догађајима.

На крају остаје да се спомене да је ова акта могуће посматрати и као пример недоследно испоштованог дводелног обрасца,²⁰ али и као две одвојене разрешнице, настале као последица подвојености власти и поделе територија, као и прихода од царина међу савладарима.

Просопографски подаци

У претходним свескама *Старог српског архива* већ су објашњене следеће личности: **кнегиња Милица (монахиња Јевгенија), деспот Стефан, логотет Руско (Ruscho, cancellarij sclauichi), Симеон Гучетић (Simeonis de Gozijs)**, према *Прегледу*, ССА 10 (2011) XXXV–LXVIII.

Вукша Мишетић (Ser Volcij Michaelis de Babalio), 1 (ред у изворнику), 10, 19, 32 – Вук Михаила Бобаљевић (†1434), дубровачки властелин и припадник рода Бобаљевића, био је у Србији познатији као Вукша Мишетић. Почетком XV века, ако не и раније постаје закупца многобројних царина на територији Србије и један од важних цариника кнегиње Милице и деспота Стефана. Дуго је боравио и у Београду и сматра се једном од угледнијих личности тог времена. Учествовао је у одбрани Новог Брда 1427, а 1428. упућен је као дубровачки посланик на двор краља Жигмунда. Током своје пословне активности, јавља се као закупца Рудничке, Побрешких, али и царина у Угарској, заједно са својим сродницима.

¹⁸ О накнадном записивању: С. Станојевић, *Студије о српској дипломатици*, Глас СКА 161 (1934) 30.

¹⁹ Како су сва три акта датирана на *Расини*, изгледа да су се негде у области ове реке одигравале и свадбене свечаности. Само венчање у том случају вероватно да је било обављено у престоници, граду Крушевцу. Видети нап. 9 и *Топографске податке*.

²⁰ Н. Порчић, *Дипломатички обрасци*, 275.

Три документа о разрешењу рачуна Вукше Мишетића

Литература: Ј. Калић, *Цариници деспота Стефана Лазаревића у Угарској*, у: Европа и Срби, Београд 2006, 291–305, са изворима и старијом литературом [=Зборник ФФ у Београду 13–1 (1976) 71–83].

Тубица, дијак, 7, 16 – личност Тубице није ближе позната. Јавља се само у ова два акта кнегиње Милице, као њен дијак.

Извори и литература: А. Младеновић, *Повеље и писма деспота Стефана*, 40–42, 111 № I/24–I/26; К. Јиречек, *Споменици српски*, 50, № 39; Станојевић, *Студије о српској дипломатици*, Глас СКА 106 (1923) 90.

Петар, челник, 8, 16 – Петар Бољадиновић, односно Петар Руднички, припадник двора кнегиње Милице. Своју службу вршио је у Руднику (1399–1404), где се налазио на месту кефалије, након чега постаје челник (1405). Као службеник кнегиње Милице, јавља се често и као сведок на њеним актима.

Литература: С. Ћирковић, *Осумњичене повеље кнегиње Милице и деспота Стефана*, 146; А. Веселиновић, *Држава српских деспота*, Београд 2006², 249, 250, 254, 256; М. Благојевић, *Државна управа*, 269–270, са изворима.

Драгац Тепша (Dragez Tepssa), 13, 26, 30 – Драгац Тепша није ближе позната личност. Како се овом приликом јавља као заједнички посланик и службеник (*човек*) кнегиње Милице и деспота Стефана, можда је његова служба била везана за двор у Крушевцу.

Извори: А. Младеновић, *Повеље и писма деспота Стефана*, 40–42, 111, № I/24–I/26; К. Јиречек, *Споменици српски*, 50, № 39

Важнији појмови и установе

У претходним свескама *Старог српског архива* већ су објашњени следећи појмови и установе: **госпођа**, **господин**, **dominus**, **ser**, **милост**, **човек**, **царина**, **разлог**, **динар**, **деспот**, **дијак**, **челник**, **кнез у Дубровнику**, **књига**, **логотет**, **Мало веће**, **писмо**, **канцелар (словенски)** у **Дубровнику**, према *Прегледу*, ССА 10 (2011) XXXV–LXVIII.

Топографски подаци

Рудничка царина, 3, 10 – Рудник је био један од важнијих градова и тргова средњовековне Србије. У средњовековним писаним споменицима под његовим именом подразумевало се градско насеље и његов метох, сама планина, али и цео комплекс са цеховима и пратећим објектима за обраду руде. Део рудокопа налазио се и на територији градског дистрикта. Царину су углавном закупљивали Дубровчани,

обично на годину дана. Иако о царини и закупу, као и наплати исте постоје бројни подаци место царинарнице ближе није познато. Такса је наплаћивана на робу која се ту продавала и извозила, али ипак највећи део прихода потицао је од дажбине на метал који је ту добијан. Почетком XV века, приход од царине припадао је искључиво кнегињи Милицы.

Литература: М. Динић, *Из српске историје средњег века*, Београд 2003, 561–565, 570–573; А. Веселиновић, *Царински систем*, 21 и даље; В. Петровић, Д. Булић, *Проблем убикације средњовековног Рудника*, ИЧ 58 (2009) 43–62, са старијом литературом.

Побрешке царине (Поврѣшке, Поврѣжкє), 3, 11, 18 – Под побрешким царинама подразумевају се неке царине које су наплаћиване на десној обали Дунава, тада у поседу деспота Стефана. Издаване су на годину дана. Током 1404, или 1405. закупљивао их је поменути Вукша Мишетић, а њихове приходе од ових дажбина делили су деспот и кнегиња Милица. Године 1415. опет се налазе у рукама Дубровчана: Остоје, Рајка, Ивка и Радослава. Није сигурно да ли су име понеле по положају на Дунаву (предео Побрежје) или по угарским тзв. *побрешким градовима*. Вероватно да су у питање биле мале безимене царине и да се стога јављају под збирним именом. Њихов тачан положај није данас познат. Успостављање ових царина сведочи о привредном оживљавању у пограничним крајевима ка Угарској.

Литература: А. Веселиновић, *Североисточна Србија у средњем веку*, ИГ 1–2 (1987) 60–61; Ј. Калић, *Цариници деспота Стефана Лазаревића у Угарској*, у: Европа и Срби, Београд 2006, 291–305, са изворима и старијом литературом [=Зборник ФФ у Београду 13–1 (1976) 71–83].

Расина, 6, 15, 20 – област у сливу реке Расине, која је понела име према овој реци. Иако је позната још од времена Стефана Немање као једна од области којом је управљао пре него што је постао велики жупан, њене тачне границе нису познате. Налазила се под духовном управом Жиче.

Литература: М. Динић, *Српске земље у средњем веку. Историјско-географске студије*, Београд 1978, 75; D. Amedoski, V. Petrović, G. Garić Petrović, *The Koznik district (Nâhye) in Central Serbia in the Sixteenth Century: Settlements and Population Dynamics*, International journal of Turkish studies 17, 1–2 (2011) 5–6.

Aleksandra Fostikov

Institut d'Histoire
Belgrade

**TROIS DOCUMENTS CONCERNANT LE SOLDE D'UN COMPTE
DE VUKŠA MIŠETIĆ**

1405, septembre 12 ; 1405, octobre 2

Résumé

A l'échéance d'un bail et après solde du compte, les souverains délivraient aux fermiers, citoyens ragusains, à la demande du gouvernement de Dubrovnik, une facture portant règlement de leur dette. Conformément à cette décision, ont été délivrés trois actes de quittance au noble ragusain Vukša Mišetić : une charte et une lettre (c'est-à-dire une quittance en deux parties) de la moniale et princesse Milica Jevgenija à l'occasion du solde du compte ouvert au titre de la ferme des douanes de Rudnik et Pobrežje et une lettre – quittance du despote Stefan au titre de la ferme de la douane de Pobrežje.

Ces documents montrent non seulement la poursuite du développement de la quittance en tant que type diplomatique particulier, ainsi que l'apparition d'une nouvelle forme de lettre qui allait prédominer dans la chancellerie du despote Stefan, mais abondent aussi en éléments factographiques. Ils permettent notamment de mieux cerner l'époque du mariage du despote Stefan, attestent l'existence d'une cour formée autour de Milica, y compris après qu'elle est devenue moniale Jevgenija, ainsi que le fait qu'elle exerçait une autorité autonome sur Rudnik, précise l'essence et le cadre dans lequel s'exerçaient la cosouveraineté de Milica et de Stefan ; et nous apprennent l'instauration d'une douane à Pobrežje, ce qui attestent de l'essor économique des territoires serbes sis sur la rive du Danube et viendrait confirmer qu'à cette époque la capitale du despote n'avait pas encore été transférée. Ils contribuent aussi à l'identification de Vukša Mišetić.

On ne peut toutefois, au vu de ces documents, se prononcer sur la possibilité d'une rédaction ultérieure des deux actes de Milica, qui auraient reçu la date de l'acte juridique, soit de l'arrêté de la décision de solder le compte. De même on ignore si ces actes représentaient deux quittances séparées résultant de la séparation des pouvoirs et du partage des territoires, ainsi que des revenus provenant des taxes de douanes entre les cosouverains ou d'une inconséquence dans la préparation d'un formulaire bipartite, ayant fait que les actes n'ont été enregistrés que deux mois plus tard, et de même si les paroles de Milica se rapportent au mariage même ou à des cérémonies de mariage, et où ce mariage ou ces cérémonies ont exactement eu lieu.

Mots-clés : despote Stefan, Moniale Jevgenija, douanes (de Rudnik et de Pobrežje), Vukša Mišetić, quittance.